CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom podstawowy**
Forma/Formy arkusza:	MJA-P1_1P-203, MJA-P1_2P-203, MJA-P1_4P-203
Termin egzaminu:	Termin dodatkowy – lipiec 2020 r.
Data publikacji dokumentu:	10 lipca 2020 r.

Warszawa 2020

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	1.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	F
	1.2.		T
	1.3.		F
	1.4.		T
	1.5.		F

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	2.1.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	B
	2.2.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	C
	2.3.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	E
	2.4.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	3.2.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C
	3.3.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A
	3.4.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	3.5.		A
	3.6.		C

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	4.1.	3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	D
	4.2.		F
	4.3.		B
	4.4.		A

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	5.1.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A
	5.2.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	5.3.	3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	6.2.		A
	6.3.		D
	6.4.		D
	6.5.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	7.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	E
	7.2.		A
	7.3.		D

Znajomość środków językowych

Zadanie 8.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	A
	8.2.		C
	8.3.		A
	8.4.		B
	8.5.		C

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
	9.2.		A
	9.3.		B
	9.4.		A
	9.5		C

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.
Robisz często zakupy w sklepach internetowych. Ostatnio kupiłeś(-aś) urządzenie elektryczne / elektroniczne, które okazało się wadliwe i złożyłeś(-aś) reklamację. Podziel się swoim doświadczeniem na blogu.

- **Napisz, od jak dawna i dlaczego robisz zakupy w sklepach internetowych.**
- **Opisz urządzenie, które kupiłeś(-aś).**
- **Wyjaśnij, na czym polegała wada urządzenia.**
- **Poinformuj, w jaki sposób sklep zareagował na Twoją reklamację.**

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi […] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający […] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej […] pisemnie.

Wymagania szczegółowe

1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].
5.1. Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.
5.3. Zdający przedstawia fakty z teraźniejszości i przeszłości.
5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.
5.7. Zdający przedstawia zalety […] różnych rozwiązań […]
7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 p.	4 p.	3 p.	2 p.	2 p.
3		3 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2			2 p.	1 p.	1 p.
1				1 p.	0 p.
0					0 p.

Dla przykładu, za wypowiedź zdającego, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania treści

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
   a. nadrzędnymi ustaleniami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–18 poniżej oraz przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
   b. w przypadku wątpliwości, rozważeniem następujących kwestii:
      – w jakim stopniu jako czytelnik czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu danego podpunktu z polecenia?
      – w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt?, np. za pomocą ilu zdań i jakich?, za pomocą ilu czasowników/określników?, jak złożona jest wypowiedź?, jak wiele szczegółów przekazuje? itp.
2. Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do podpunktu polecenia, jeśli
   a. nie realizuje tego podpunktu
   b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.
3. Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu
   b. rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację,
4. Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić
   a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia
   b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
   a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu.
   b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu.
   c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu.

d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
(nie było takiego podpunktu polecenia)

6. Wyrażenia takie jak np. *shopping online, interesting features* są traktowane jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy wyrażeń synonimicznych lub wzajemnie wykluczających się słów/wyrażeń, lub przy pomocy równorzędnych słów odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie.
8. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażeń odnoszących się do różnych aspektów, jest uznawana za podpunkt rozwinięty.
9. Zaimki oraz pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *bardzo, dość, trochę)* nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
10. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
11. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
12. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
13. Dopuszczalna jest sytuacja, w której zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź poprzez odpowiadanie na te pytania bez przywoływania wszystkich elementów z polecenia (= wprowadzenie oraz 4 podpunkty). Wypowiedź taka nosi cechy interakcji w formie pisemnej. Taka realizacja polecenia nie prowadzi do obniżenia punktacji za treść (pod warunkiem, że w całości jest napisana w ten sposób); może natomiast skutkować obniżeniem punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
    To, że zdający nie musi przywoływać wszystkich elementów z polecenia nie oznacza, że może pominąć kluczowe elementy danego podpunktu. Taka odpowiedź nie jest akceptowana.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, taki że budzi wątpliwości, wówczas wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że ta informacja dotyczy danego podpunktu i jest logicznie uzasadniona.
15. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalnej i/lub gramatycznej, taka wypowiedź kwalifikowana jest na poziom niższy (podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko odniósł się, a podpunkt, do którego zdający odniósł się, jako podpunkt nieujęty).
16. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy…/ Nie wiem, co… / Nie wiem, dlaczego…*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej.
17. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną.
18. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści.

Zadanie 10.
Robisz często zakupy w sklepach internetowych. Ostatnio kupiłeś(-aś) urządzenie elektryczne / elektroniczne, które okazało się wadliwe i złożyłeś(-aś) reklamację. Podziel się swoim doświadczeniem na blogu.

- **Napisz, od jak dawna i dlaczego robisz zakupy w sklepach internetowych.**
- **Opisz, jakie urządzenie kupiłeś(-aś).**
- **Wyjaśnij, na czym polegała wada urządzenia.**
- **Poinformuj, w jaki sposób sklep zareagował na Twoją reklamację.**

Do you often shop online? Here's what happened to me recently.

• **Napisz, od jak dawna i dlaczego robisz zakupy w sklepach internetowych.**
5.7. Zdający przedstawia zalety […] różnych rozwiązań […] *7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.*
Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do **co najmniej** jednej części polecenia, np. • informuje, od jak dawna robi zakupy w sklepach internetowych, np. *I started shopping online four years ago.* LUB • wyjaśnia, dlaczego robi zakupy w sklepach internetowych, np. *I don't have enough time to go to shopping malls.* Ten podpunkt polecenia jest **dwuczłonowy**. Aby odpowiedź zdającego mogła być uznana za rozwiniętą wymagane jest odniesienie się do jego obydwu członów (informacji, od jak dawna robi zakupy w sklepach internetowych oraz wyjaśnienia, dlaczego to robi) i przedstawienie jednego z nich w sposób bardziej szczegółowy. Akceptowane jest odniesienie się do pierwszego członu tego podpunktu polecenia w sposób ogólny, np. *for a long time; I don't remember when I started shopping online; I have always bought things online*. Akceptowana jest taka realizacja drugiego członu tego podpunktu polecenia, z której wynika powód/zaleta robienia zakupów przez Internet, np. *Shopping online is quick/easy/comfortable; I prefer shopping in Internet shops because I can do it from home; Shopping online is my favourite way of buying things.* Jeśli z pracy zdającego nie wynika powód/zaleta robienia zakupów online, taka realizacja drugiego członu nie jest akceptowana, np. *I often shop online. A lot of my friends do it as well.* Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie odnosi się do żadnej części tego podpunktu polecenia, np. – informuje, jak często robi zakupy online, np. *I buy my clothes online every week; I always buy things online* – poinformowanie o konkretnym zakupie online w przeszłości, np. *Last year I bought a washing machine and a toaster online.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I buy long for online. I don't do the shopping. I often bought electronical things online.	I've done my shopping online for five years. I first bought something online last year. Going to shops is tiring. I bought a CD in an Internet shop last month. I hate shopping malls and the crowds there.	Going to shops is boring and tiring so two years ago I started shopping online. Shopping online is easy and convenient so since 2017 I've always done my shopping online. I bought a CD from an Internet shop last year and since then I've never done shopping in a regular shop. It's really comfortable.

- **Opisz urządzenie, które kupiłeś(-aś).**

5.1. Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający opisuje zakupione/zamówione urządzenie, np.

- przedstawia wygląd tego urządzenia, np. *I bought a toaster. It is red with black stripes.*
- wskazuje na zastosowanie tego urządzenia lub funkcje, które to urządzenie posiada, np. *I bought a piece of equipment for making pancakes; The printer I bought is also a photocopier.*
- porównuje to urządzenie do innych dostępnych na rynku, np. *This mobile has better camera than other models.*

Nazwanie zakupionego urządzenia i/lub wskazanie modelu nie jest traktowane jako element rozwijający, np. *I bought a red vacuum cleaner Swift 5* („odniósł się" – jeden element opisu).
Wyjaśnienie, dlaczego zdający to urządzenie zakupił jest uznawane za element rozwijający, pod warunkiem że w pracy znajduje się element opisu, np. *I bought a watch I have always wanted to have. It is great because it shows time in different places in the world* („rozwinął"); I needed a washing machine because I'm moving to my own flat. („nie odniósł się") ALE I needed a washing machine because I'm moving to my own flat. I chose a small one. („odniósł się")
Wyrażenie opinii o zakupionym urządzeniu nie jest opisem, np. *It's my favourite model of this smartphone*. („nie odniósł się") ale jest uznawane za element rozwijający, np. *It is my favourite model of this smartphone. It has many new functions and it is smaller than others.* („rozwinął")
Przymiotniki opiniujące są akceptowane jako opis, np. *The mobile has amazing camera*.
Akceptowane jest opisanie zakupionego urządzenia w czasie teraźniejszym.
Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie realizuje tego podpunktu polecenia, np.

- informuje o zakupie czegoś, co nie jest urządzeniem elektrycznym/elektronicznym, np. *I bought new shoes.*
- wyraża zadowolenie z dokonanego zakupu, np. *I was so happy that I bought this mobile. I have wanted so much to have one like that.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I get new mobile because it is modern. New computer needs me. I have a new laptop. I bought an electric kettle.	I bought an electric kettle which changes colours. I bought something that I will use for heating food. I bought a new mobile because it was cheap and in my favourite colour. I bought a printer in internet. It's very quick and efficient.	I bought a beautiful black coffee machine that makes five kinds of coffee. I've ordered a red electric kettle. I'm moving to a dormitory room and I'll need it for heating water.

- **Wyjaśnij, na czym polegała wada tego urządzenia**

5.3. Zdający przedstawia fakty z teraźniejszości i przeszłości.
7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wskazuje na konkretną wadę urządzenia, np.

- odnosi się ogólnie do rodzaju wady urządzenia, np. *The blender I ordered didn't work; The colour was wrong.*
- wskazuje konkretną usterkę, np. *The screen was cracked; The kettle switched off too early.*
- podaje powód swojego niezadowolenia z otrzymanego urządzenia, np. *I ordered a red kettle and I got a silver one.*

Jeśli zdający nie wskazuje na czym polegała wada, taka realizacja tego podpunktu nie jest akceptowana, np. *When I received my laptop I noticed there was a problem with it.* ("nie odniósł się")

Reakcja zdającego na zauważoną wadę lub jego przypuszczenia dotyczące tego, jak mogła powstać są akceptowane jak rozwinięcie, pod warunkiem że z pracy wynika, na czym polegała wada urządzenia.

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie wskazuje wady urządzenia, np.

– ogólnie odnosi się do swojego niezadowolenia, np. *I didn't like it.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
The cooker was not for me. It was a mistake. I was disappointed with it. The cook wasn't hot.	It didn't work and the screen was broken. The engine stopped working. There were no headphones in the box. I couldn't connect my phone with Wi-Fi.	The kettle was too big and it was a different model and colour. I didn't like the kettle because it was difficult to switch it on and it took too long to boil water in it. Its screen was broken and the camera wasn't working properly. It looked used. I realized the watch shows wrong hour and I was late for my first lesson. It was terrible. When I took a few photos I was disappointed because they were very bad quality.

• **Poinformuj, w jaki sposób sklep zareagował na Twoją reklamację**
5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.
Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do reakcji sklepu/sprzedawcy na reklamację, np. *They wrote back immediately; They phoned me to apologize; They didn't want to admit something was wrong.* Akceptowana jest realizacja tego podpunktu polecenia poprzez wskazanie, w jaki sposób sklep załatwił sprawę reklamacji, np. *They sent me a new mobile soon; They informed me they would not give me a refund.* Okoliczności dotyczące złożenia reklamacji lub otrzymania informacji o reakcji sklepu/sprzedawcy są uznawane jako element rozwijający, np. *A few days later I received their letter. They apologized for the problem.* Jeśli zdający nie podaje konkretnego sposobu reakcji sklepu/sprzedawcy, ale odnosi się do tego podpunktu polecenia, taka realizacja jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *They reacted at once.* („nie odniósł się") Jeśli zdający nie wskazuje na reakcję sklepu, ale z pracy można wywnioskować, że decyzja w tej sprawie została podjęta, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *I am waiting for another phone.* Wymagane jest użycie czasu przeszłego. Jeśli zdający przedstawia reakcję sklepu/sprzedawcy, używając czasu teraźniejszego, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy. Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie odnosi się do reakcji sklepu na reklamację, np. – przedstawia własną reakcję na nieudany zakup, np *I was mad when I opened the box.*

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
I'm sure they will react soon. I wrote a letter to the shop. The shop was accepted. When I spoke to the lady from the shop staff, the lady said that I won't get a reclamation.	They answered my letter. They were very sorry. After a week I got it *a* new one! In his reply they road that they could give my money back or I could exchange this product for another one. Shop was in shock that I send them broken thing. There was no reaction to my letter. I had to call them.	They quickly answered my letter of complaint and promised to refund my money. They sent me a new kettle and some cups as a compensation. They apologised to me for the mistake and they offered me the same smartphone I wanted in smaller price. Boss of AGD shop looked at me and agreed with me. He gave me all my money and apologised for this situation.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 p.	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. W ocenie spójności należy rozważyć poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie należy jednak bezpośrednio przeliczać liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.

2. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia tekstu piszącego z podanym początkiem, np.
   - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane.
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
   - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania. (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/ kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu)
3. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
6. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.

7. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
8. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
9. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
10. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy językowe.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 p.	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 p.	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

1. Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych ujętych w zakresie struktur w *Informatorze*, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej na poziomie B1.
2. Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 p.	• brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 p.	• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 p.	• liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne" błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne" błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Sposób oznaczania błędów

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

rodzaj błędu	sposób oznaczania	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę, bo było gorąco.*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.
Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
   - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
6. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
7. Słowa zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
8. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
   Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band,* np*. film „M jak miłość”, „Świat Dysku” magazine*.
   Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty.* – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią

falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *at home* (2 słowa), *for a change* (3 słowa), *1780* (1 słowo), *10.01.2015* (1 słowo), *10 January 2015* (3 słowa).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jedno słowo.
3. Jako jeden wyraz liczone są
   - słowa łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie słów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki").
6. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty.* – 4 słowa.